ILMOTUSHINTA 60 senttiä tuuma.—Kihlaus- ja vihkimisilmotukset $1.50 kerta; $3.00 kolme kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmotukset tilan mukaan.—Syntymä- ja nimenmuutosilmotukset $1.00 kerta; $2.00 kolme kertaa tavallista kokoa.—Kuoleman-ilmotukset $1.50 kerta ilman värssyä ja 50 senttiä lisämaksua jokaiselta värssyltä ja kiitoslauseelta.—Halutaan-tiedot, korkeintaan 30 sanaa, 50 senttiä kerta; kolme kertaa $1.00.—Naima- ja avioero-ilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, $2.00 kerta; kolme kertaa $5.00. Suuremmista ilmotuksista tilan mukaan.—Kiitoslauseista tilan mukaan 60 senttiä tuuma.—Palkkakunta-uutis-ilmotukset 60 senttiä tuuma, eli 2 senttiä sana; alin hinta 25 senttiä kerta.

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

TILAUSHINNAT Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta .$5.50 Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta .$1.60 Yksi kuukausi . .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta.. $8.50 Kuusi kuukautta 4.50
SUBSCRIPTION RATES in the United States:
One Year ....$5.50 Six Months $3.00
Three Months...$1.60 One Month .... .60

No. 43 PERJANTAINA, HELMIK. 20 P.—FRIDAY, FEB. 20 1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

BOLSHEVIKIT VALLOTTANEET ARKANGELIN

Pelkäävät punaisten saavuttavan voiton kaikkialla etelä-Venäjällä

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 20, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Lontoo, helmik. 20 p. — Moskovasta lennätetään, että bolshevikit ovat vallottaneet Arkangelin ja että sikäläinen varusväki on liittynyt punaisiin.

Konstantinopoli, helmik. 19 p. — Tilanne etelä-Venäjällä on sellainen, että liittovaltain viranomaiset pelkäävät bolshevikien siellä pääsevän voitolle kaikkialla.

Kenraali Schilling on Sevastopolissa, toimien Krimin niemellä olevien vapaaehtoisten joukkojen ylikomentajana. Sevastopolia ympäröivät suot ovat jäässä ja pelätään, että bolshevikit etenevät jäätä pitkin. Sevastopolin satamassa on paljon käyttämättömiä laivoja. Siellä on 10,000 henkilöä, jotka haluaisivat sieltä paeta. Odessasta paenneita pakolaisia on laivoissa 11,000, joilla ei ole kylliksi ruokavaroja eikä lääkkeitä. Pakolaisten keskuudessa raivoaa suolikuume.

On mahdoton kulettaa asukkaita pois Odessasta, sillä satamassa olevien liittolaismaiden sotalaivojen komentajilla ei nähtävästikään ole valtaa ryhtyä sellaiseen toimenpiteeseen. Terekin kasakat antavat apua Denikinelle mikäli voivat, mutta Donin ja Kuban kasakat tinkivät kannatuksensa antamisessa ja tämä heikentää anti-bolshevistisia joukkoja ja saattaa Krimin vaaranalaiseksi.

Vladivostok, helmik. 19 p. — Seurauksena neuvotteluista zemstvojen armeijan ylikomentajan kenraali Krakowitskin ja Japanin edustajan Matsudairan välillä japanilaisten joukkojen ylikomentajalle on lähetetty määräys lakata kulettamasta lisää japanilaisia joukkoja Vlativostokista länteen käsin. Tämän katsotaan täällä osottavan, että Japani tahtoo välttää yhteentörmäystä venäläisten kanssa.

Yhdysvaltain mieshukka sodassa

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 20, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Washington, D. C. — Sotadepartmentista ilmotetaan, että mieshukka Amerikan sotajoukossa mailmansodan aikana oli 302,612. Numeroihin sisältyy 77,118 kaatunutta, 221,059 haavottunutta, 4,432 sotavangiksi joutunutta ja 3 taistelussa kadonnutta.

Haavottuneiden listalle merkityistä on 85 prosenttia kyennyt palaamaan palvelukseen. Näihin numeroihin ei sisälly Siperian retken mieshukka.

Laivoja rakennettu huonoista tarpeista

Pariisi, helmik. 20 p. — Niistä 82:sta laivasta, jotka Yhdysvalloissa rakennettiin Ranskalle sodan aikana, ei ainoakaan ole merikuntoinen, syystä että ne on rakennettu huonoista, tuoreista tarpeista, sanoi laivastoministerin apulainen herra Bignon parlamentin alahuoneen nimittämän kauppalaivastoa koskevia kysymyksiä tutkivan komissioonin kuulustelussa eilen. Noiden laivojen joukossa sanoo Bignon olevan 40 kuunaria ja hän sanoi niiden maksaneen Ranskalle 80,000,000 dollaria. Komissiooni määräsi pantavaksi asiassa toimeen tutkimuksen.

Tonopah'ssa, Nev., puhjennut lakko

The New Solidarity kertoo I. W. W. liiton päämajaan saapuneen sähkösanoman, jossa ilmotetaan lakon puhkeamisesta Tonopah'issa, Nevadassa. Lähempiä seikkoja ei mainita. Sähkösanoma kuuluu:

"Tonopah, Nev., 9 p. helmik. — Täydellinen työnseisahdus. Työhön ei palata ennenkuin vangit vapautetaan. — Tom Cunningham."

Wilson lausunut viimeisen sanansa Adriatin-kysymyksessä

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 20, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Washington, 20 p. helmik. — Valkosesta Talosta tänään annetun lausunnon mukaan pidetään presidentti Wilsonin viimeistä suurneuvostolle lähettämää noottia Adriatin kysymyksen selvityksen johdosta loppulisena sanana. Eräs virkailijoista lausui: "Presidentti arvelee, että pitempi kirjeenvaihto asiassa on tarpeetonta."

Raatajien valistaminen Neuv.-Venäjällä

Berliini. — Koulua käyvän väestön luku on enemmän kuin kaksinkertaistunut vuoden 1919 kuluessa opetuskomissario Lunatsharskin vuotuisen raportin mukaan. Nykyään on alkeiskouluissa 2,618,000 oppilasta ja ylemmissä kouluissa 200,000.

Opetusjärjestelmän tarkotuksena, sanoo Lunatsharski, ei ole ainoastaan suuren tietomäärän kartuttaminen, vaan kokonaan uuden yhteiskunnallisen näkökannan luominen, sosialistisen näkökannan. Järjestelmän perustana on yhtäläinen työkoulu, a-voinna kaikille kansalaisille. Huolimatta saarrosta ja välttämättömyydestä taistella maanpuolustuksessa vastavallankumouksellisia vastaan, on perustettu voimakas opetustyöläisten liitto.

Vuoden kuluessa avattiin 5,700 uutta koulua. Edellisenä vuotena oli uusien koulujen luku 1,650. Opettajain luku on kasvanut enemmän kuin kaksinkertaisesti. Menoarvio kohoaa nopeasti ja nykyään saa jokainen maakunta noin $7,500 viikossa opetukseen.

Korkeammassa opetuksessa on lakitiede hyljätty ohjelmasta ja tilalle otettu yhteiskunnalliset tieteet. Viiteen suurimpaan opetuskeskukseen on perustettu vapaita kouluja kaunotaiteita varten, joissa on 4,000 oppilasta.

Uutisia eri aloilta

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 20, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Sanomalehtimiehet protesteeraavat.

Lontoo, helmik. 20 p. — Täällä saatiin eilen tietää, että englantilaiset sanomalehtien kustantajat ovat esittäneet ministeristölle protestin salaista diplomatiaa vastaan, jota on noudatettu mielipiteiden vaihdossa presidentti Wilsonin ja liittovaltain välillä Fiumen kysymyksen suhteen.

Berliini, helmik. 20 p. — Entente on toistaiseksi luopunut vaatimuksestaan, että sotarikoksista syytetyt saksalaiset olisi luovutettava sille.

LAPSET ELÄVÄT KAMALISSA OLOISSA GALITSIASSA

Pariisi, helmik. 19 p. — Yli 20 000 juutalaista orpolasta harhailee Itä-Galitsiassa vaatteitta ja nälissään hirvittävien olosuhteitten alaisina. Sellaiset orpolapset, joiden vanhemmat ja omaiset on juutalaisverilövlyissä murhattu, samoilevat laumottain kaupunkien kaduilla kerjäten ja varastaen. Pienet, 13-vuotiaat tytöt ovat antautuneet prostitutsionin alaisuuteen saadakseen leipää. Kaksi juutalaista naista Melzer ja Flora Rothfeld ovat lähteneet liikkeelle ja etsivät avustusta näille onnettomille lapsille Länsi-Europasta käsin.

Rooma, helmik. 20 p. — Ministeristö on elintarpeiden niukkuuden takia päättänyt jälleen ottaa käytäntöön elintarvekortit, joilla annetaan elintarpeita kuten sodan aikanakin. Leipää, riisiä, makaroonia, hiiliä ja rasvaa saa tästä lähtein vain kortilla.

SÄHKÖTYÖLÄISTEN LAKKO.

Portland, Ore., 19 p. helmik. — Sähkötyöläisten lakossa ei ainakaan Oregonissa ole tapahtunut muutoksia. Union johtajat väittävät kaikkien unioon kuuluvien sähkötyöläisten olevan lakossa, kun taas yhtiön taholta ilmotetaan lakkolaisia olevan vähemmän kuin sata ja "töiden sujuvan tasaisesti."

VALAMIEHISTÖÄ EI LÄHETETÄ CENTRALIAAN

Vastaajat tulevat esittämään ratkaisevia todistuksia. — Kertoo hyökkäyksestä

Montesano, Wash., 19 p. helmik. — Tuomari Wilson tänään iltapäivällä kielsi esityksen, että valamiehistö viedään Centraliaan.

Montesano, 19 p. helmik. — Istunnon alkaessa tänään lakimies Vanderveer teki lyhyesti valamiehistölle selkoa todistelunsa järjestyksestä. Hän sanoi todistavansa ensinnäkin, että Eugene Barnett ei ollut Avalon hotellissa ampumisen aikana Aseleppopäivänä ja että hän ei omistanut oikeudessa näytettyä Winchester-kivääriä; toiseksi että Loren Roberts on mielisairas; kolmanneksi, että Mike Sheehan, yksi syytetyistä ei ollut lainkaan Centraliassa Aselepopäivänä, vaan saapui sinne vasta maanantai-iltana; neljänneksi, että Elk-seuran ja kauppaklubin kokouksisa oli suunniteltu valmiiksi hyökkäys I. W. W. haalia vastaan ja viidenneksi, että haalia vastaan oli aikasemmin tehty hyökkäys.

Vanderveer sanoi edelleen tulevansa näyttämään, että on mahdoton nähdä pyssynpiippua kysymyksenalaisesta Avalon-hotellin ikkunasta vastakkaiselle puolelle katua, josta eräät todistajat sanojensa mukaan näkivät pyssyn ja että päivän aikaan on mahdoton nähdä laukauksen väläystä, jos patruuna on täytetty savuttomalla ruudilla. Sitä tarkotusta varten hän haluaa, että valamiehistö tekee matkan Centraliaan.

Mitä syyttäjät "todistivat".

Syyttäjien taholta koetettiin tuoda esille seuraavat seikat:

Että I. W. W. haalille ei tehty hyökkäystä ennenkuin laukauksia alkoi sataa kadulle kulkueessaolijoita kohden; että pyssymiehiä oli sijoitettu I. W. W.-haaliin, Seminary-mäelle, Arnold-hotelliin ja Avalon-hotelliin ja että laukauksia tuli kaikilta näiltä suunnilta; että luutnantti Warren Grimm sai surmansa Avalon-hotellista ammutusta 30-55 kaliberin Winchester-kivääriin luodista, jonka Eugene Barnett oli ampunut; että Arthur McElfresh sai surmansa 22-kaliberin luodista, jonka Loren Roberts oli muka ampunut Seminary-mäeltä; että legionalaiset eivät tienneet mitään mistään hyökkäyksestä ja että he "merkkasivat aikaa" ampumisen alkaessa; ja että Warren Grimm, McElfresh ja Casagranda saivat surmansa I. W. W. haalista etäällä olevilla paikoilla ja ettei millään muotoa voida heidän surmaamistaan selittää itsepuolustuksessa tapahtuneeksi.

Vastaajien ensimäisenä todistajana kutsuttiin esille yksi syytetyistä, Eugene Barnett. Vakuuttavalla tavalla hän kertoi kaikki näkemänsä. Sanoi olevansa hiilenkaivaja, viimeksi tehtnyt työtä Kopih'n kaivoksessa lähellä Centraliaa ja olleensa lakossa tragedian aikana. Oli United Mine Workers liiton ja I. W. W. liiton jäsen ja ansainnut elatuksensa 13 vuoden vanhasta. Aselepopäivänä oli hän saapunut Centraliaan neuvotellakseen lakimies Elmer Smithin kanssa Idahossa olevasta homestead-maastaan. Kulkueen aikana hän istui Roderick-hotellin konttorissa ja näki kuinka kulkuetta seuranneet Centralian liikemiehet kääntyivät Tower avenuella etelään I. W. W. haalia kohden, sotamiesten kulkiessa pohjoiseen päin jonkun matkaa. Käännös oli tehty lyhyen matkan päässä I. W. W. haalilta.

Hyökkäys tehtiin.

"Kuin näin liikemiesten sivuuttavan haalin," sanoi Barnett, "näin heidän irvistelevän ja tekevän eleitä. Muutamat panivat peukalonsa nenäänsä ja kieputtivat sormiaan haaliin päin. Sitten he katsoivat sotamiehiin ja viittasivat haaliin." Koko tämän ajan oli todistaja istunut Roderick-hotellissa.

Barnett näki sotamiesten pysähtyvän haaljn edustalle ja kuuli hevosen selässä ratsastavan miehen huutavan: "Keräkää heidät yhteen!" Muitakin määräyksiä annettiin, mutta Barnett ei voinut niitä kuulla. Senjälkeen sotamiehet hyökkäsivät haaliin, todistaja kuuli lasin helinää ja oven murtamisen, sitten laukauksia haalin taustalta.

"Kun minä näin hyökkäyksen, heitin takkini yltä, koska arvelin tappelun syntyvän, ja minäkin aijoin siihen sekaantua, mutta kun kuulin laukaukset, tiesin ettei sinne ollut terveellistä mennä ja jäin edelleen Roderick-hotelliin."

Todistaja sanoi, että hän oli nähnyt ainoastaan yhden pyssyn ja se oli hotellinhoitaja Mrs. McAllisterin kädessä oleva revolveri. Nainen oli seisonut hotellin ovella. Oman Remington-kivääränsä hän oli jättänyt kotiinsa. Sanoi ettei ollut koskaan kuullut haalilla puhuttavan pyssyistä, eikä ollut koskaan nähnyt pyssyä haalilla.

Hän sanoi nähneensä Aselepopäivän iltapäivällä noin 30-henkeen nousevan lauman erään miehen ympärillä. Laumalla oli mukanaan köysi. Ei ollut nähnyt käsissä olevan miehen kasvoja. Iltapäivällä oli Barnett ajanut kotiinsa.

Bert Faulkner, joka vapautettiin syytöksestä, on päässyt vankilasta ja tänään hän istui oikeussalissa äitinsä vieressä vapaana miehenä.

Vanderveer koetti saada Elmer Smithin, joka ajaa omaa asiaansa Vanderveerin apulaisena, takausta vastaan vapaaksi, mutta tuomari ei suostunut.

Valamies sairastunut Montesanossa

Montesano, 20 p. helmikuuta. (Sähkösanomatieto.). Valamies Parr'in sairaus keskeytti tänään Centralian murhajutun käsittelyn. Tuomari Wilson sääti, ettei oikeuden istuntoa pidetä, kun oli saanut lääkärinlausunnon Parrin sairaudesta. Valamiestä vaivasi ankara kuume, joten arvellaan hänen sairastuneen influenssaan.

Kaupunki uhattu sulkea lentsun takia

Eugene, Ore., 19 p. helmik. — Influenssan lisääntymisen takia paikkakunnalla on piirioikeuden istunto keskeytetty määräämättömäksi ajaksi. Terveyslautakunta on antanut varotuksen yleisölle, että tulee välttää kokouksia tai kaupunki suletaan. Tänään oli 500 oppilasta pois koulusta.

NAISTEN ÄÄNIOIKEUS HYVÄKSYTTY NEW MEXICOSSA.

Santa, Fe, N. M., 19 p. helmik. — New Mexicon lainlaatijakunta hyväksyi tänään 36 äänellä 10 vastaan perustuslaillisen muutosesityksen äänioikeuden laajentamisesta naisille. Esitys hyväksyttiin eilen senaatissa ja kuvernööri Larrazolo on ilmottanut allekirjottavansa sen. New Mexico on 32:n valtio, jossa naisten äänioikeus on hyväksytty.

Sotilasparakkia vastaan tehty hyökkäys Irlannissa

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 20, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Dublin, helmik. 20 p. — Yksi poliisi sai surmansa, yksi haavottui ja yksi siviilihenkilö vaarallisesti haavottui kahakassa täällä eilen illalla. Ei ole saatu tietää tehtiinkö poliiseja vastaan hyökkäys väijyksistä vai ammuttiinko heitä heidän yrittäessään panna toimeen kotitarkastus jossakin.

Lontoo, helmik. 19 p. — Tänään tehtiin Castle Gregoryssa, Traleessa, Irlannissa, englantilaista sotilas- ja poliisiparakkia vastaan hyökkäys, jossa aseina käytettiin kivääreitä ja kranaatteja. Hyökkääjät kuitenkin ajettiin pakosalle kolme tuntia kestäneen tuiman taistelun jälestä, kerrotaan Central Newsille Traleesta tulleessa tiedonannossa.

HILQUIT KIELTÄÄ TOIMINEENSA PALKAN EDESTÄ

On neuvoillaan maksutta avustanut Neuvosto-Venäjän asioimistoa

Albany, N. Y., 18 p. helmik. todistaessaan tänään New Yorkin lainlaatijakunnan tuomiokomitean edessä, Morris Hillquit, joka aikasemmin oli puolustanut Neuvosto-Venäjää, kielsi olevansa sovietti-asioimiston asianajaja tai neuvonantaja maksua vastaan tai Venäjän Yhdysvalloissa olevan lähettilään Ludwig Martensin asianajaja.

Ristikuulustelussa Hillquit myönsi antaneensa lainopillisia neuvoja asioimistolle. Sanoi, että tämä seikka ei kumminkaan vaikuta vähääkään hänen todisteluunsa ja kielsi koskaan saaneensa pienempää tai suurempaa maksua enempää neuvosto-hallitukselta kuin Martensiltakaan.

"Eikö nimiinne kerta kirjotettu $3,000 maksuosotusta?" kysyi komitean ristikuulustelija Martin Conboy. Hillquit vastasi kieltävästi.

"Me oletamme että olisi suuri yllätys teille, jos näyttäisimme teille tuon maksuosotuksen?"

"Sepä olisi tervetullut yllätys, jos vaan annatte sen käsiini?" vastasi Hillquit.

Hillquit sanoi viime vuoden ajan antaneensa neuvoja Martensille, miten parhaiten hoitaa ansiokasta tehtäväänsä tässä maassa ja avustaneensa Martensia viraston järjestämisessä.

Suorassa kuulustelussa Hillquit väitti, että Amerikan sosialistit eivät olleet bolshevikeja, mutta he olivat myötätuntoisia Neuvosto-Venäjälle, koska se kokeili uudella yhteiskuntajärjestelmällä, joka johtaisi ihannevaltioon.

Sosialistien suhtautuminen sotaan.

Conboy kuulusteli Hillquitilta myös sosialistien suhtautumista sotaan. Hillquit todisti, että samalla kun sosialistit vastustivat sotaa, he eivät kuitenkaan pyrkineet laittomin keinoin vaikeuttamaan sodankäyntiä. Sosialistien näkökannalta katsoen oppositsioni on isänmaallista, selitti Hillquit.

VÄINÖ KETONEN EDELLEEN KESKISARJAN PAINIMESTARI

Boston, Mass., 19 p. elok. — Väinö Ketonen puolusti tänään menestyksellä mailman mestaruustitteliään keskisarjan painissa, kaataessaan tänään John Kilonisin 2 tunnissa, 34 minuutissa "double wrist lock"-otteella.

John Olin hävinnyt.

Wichita, Kan., 19 p. helmik. —Ed. "Strangler" Lewis kaatoi tänään John Olin'in yhden kaadon painissa 2 tunnissa ja 5 minuutissa. Kaato saatiin saksiotteella.

KAASU AIHEUTTI KUOLEMAN MERISOTILAALLE

Bremerton, Wash., 19 p. helmik. — Sotilasviranomaiset tutkivat tänään syitä, jotka aiheuttivat illalla merisotilas Andrew Yuhasin kuoleman Puget Soundin laivastoasemalla. Yuhas kuoli ja kolme merisotilasta sairastuivat, ollessaan sukellusvenehävittäjän hollissa. He lienevät hengittäneet holliin kerääntynyttä myrkyllistä kaasua.

Rekryyttejä värvätään Ellis-saarella

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 20, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

New York, 19 p. helmik. — Eilen perusti 5-henkinen sotilasosasto, jokainen ollen taitavia kielimiehiä ja varustettuna eri kielille painetulla armeijakirjallisuudella, rekryyttiaseman Ellis-saarelle. He tulevat kuulustelemaan maahan saapuvia nuoria siirtolaisia ja osottamaan heille ne "oppimahdollisuudet ja harvinaiset edullisuudet, joita armeijaelämä tarjoaa."

Poltti i. w. w.-läisiä vastaan esitetyt todistukset

Montesano, Wash., 19 p. helmik. — Arviolta noin 70 todistuskappaletta, enimmäkseen kirjallisuutta, joka oli esitetty oikeudessa todistuksina rikollisesta syndikalismista syytettyjä 13 i.w.w:läistä vastaan, tuhoutui illalla Grays Harbor kauntin oikeustalon lämmitys-uunissa. Uusi talonhoitaja, joka ei käsittänyt kirjallisuuden merkitystä, heitti joka kappaleen pesään. Jutun käsittely jatkuu siitä huolimatta.

Porto Ricon työläisiä riistetään hirmuisesti

San Juan, Porto Rico, helmik. 20 p. — Amerikan Työväenliiton edustajat Andrew McAndrew ja Peter J. Brady, jotka ovat tutkineet työläisten olosuhteita tällä saarella, ovat lähettäneet Porto Ricon virkaatekevälle kuvernöörille kirjeen, jossa he sanovat työnostajien täällä olevan raaempia kuin Etelämerellä liikkuneet merirosvot olivat menneinä aikoina. He suositelevat yhdessä Porto Ricon ammattijärjestöjen kanssa ryhdyttäväksi toimiin sokeriviljelyksillä työskentelevien työläisten äärimmäisimmän kurjan tilan parantamiseksi.

"Käydessämme eri osissa Porto Ricoa," sanotaan tuossa kirjeessä, "me saimme tietää, että työläisille maksetaan niinkin kurjan alhaista palkkaa kuin 60 senttiä 11-tuntiselta päivältä. Joissakin harvoissa tapauksissa heille maksetaan $1.50 päivältä, mutta vain parhaille ja voimakkaimmille miehille. Naisille maksetaan 11-tuntisesta päivästä 30—60 senttiin päivältä ja lapsille 10 sentistä ylöspäin. Sangen monet työssä kulkevista lapsista ovat vielä alle lain määräämän ikärajan, mutta palkat kun ovat niin kurjat ja elintarpeiden hinnat toiselta puolen huikean korkeat, niin vanhemmilla ei ole muuta neuvoa kuin pakottaa lapsensa työhön."

Järjestyneet työläiset sanovat, että työpäivä olisi lyhennettävä 8-tuntiseksi ja palkka korotettava $2.50:een miehille ja $1.25 naisille ja lapsille.

Sokeriviljelysten omistajat saavat vuosittain aivan satumaisia voittoja ja olisi niinollen heidät viivyttelemättä estettävä edelleen pitämästä työläisiään noin huutavan kurjassa asemassa. Pahimpia voittoilijoita ja sydämettömimpiä riistäjiä ovat Porto Ricon lainlaatijakunnassa olevat miehet. Yksi heistä meni niinkin pitkälle kun hänen työläisensä menivät lakkoon, vaatien palkankorotusta, että kielsi heiltä oikeuden liikkua yleisillä teillä taikka ottaa vettä puroista.

POHJOISNAVAN LÖYTÄJÄ PEARY KUOLLUT

Washington, 20 p. helmik.— Vara-amiraali Robert E. Peary, pohjoisnavan löytäjä, kuoli tänään kotonaan kirurgisen leikkauksen johdosta.

Hearstia vastaan nostettu suuri oikeusjutta

New York, 19 p. helmik. — Morse Dry Dock & Repair Co. on Brooklynin ylioikeudessa nostanut $1,000,000 kunnianloukkausjutun Pacific Eastern Steamship Co:n presidenttiä Philip Mansonia ja $2,000,000 jutun Star Publishing Co:aa vastaan, joka yhtiö kustantaa Hearstin suurta päivälehteä "New York Americania".

Jutut aiheutuvat New York American-lehdessä helmikuun 7 ja 12 päivinä olleista kirjotuksista, joissa Masonin sanojen mukaan kerrotaan Morse-yhtiön nöttäneen voittoa maaliskuun, 1916, ja kesäkuun, 1918, välisenä aikana $23,000,000. Mansonin kertomuksen mukaan olisi tämän pitänyt käydä selville oikeusjutussa jonka E. P. Morse, nuorempi oli nostanut Morse yhtiötä vastaan vaatiessaan voitto-osuuttaan $427,000. Morse yhtiö pitää näitä lausuntoja "kunniaansa loukkaavana".

MARTENSIA YHÄ KUULUSTELLAAN SENAATISSA

Vilkkaassa kuulustelussa lähettiläs kieltää toimineen Amerikan hallit. vastaan

Washington, 19 p, helmik. — Ludwig C. A. K. Martens, Neuvosto-Venäjän lähettiläs, Yhdysvalloissa joutui tänään senaatin ulkoasiainkomitean alakomitean edessä vilkkaan ristikuulustelun alaiseksi, kun komitean lakimies Wade Ellis, koetti saada selville oliko Martens toiminnallaan avustanut vallankumouksellista propagandaa tässä maassa sen jälkeen kun sai lähettiläs-nimityksen.

Koko kuulustelun ajan on Martens tehnyt erotuksen hallituksensa toimien ja hänen viralliston toimiensa välillä.

Todistaja väitti, että hän ei ole kiihottanut vallankumoukseen tässä maassa. Ellis esitti Nikolai Leninin tammikuulla, 1919, allekirjottaman kirjeen, jossa Amerikan työläisiä kehotetaan perustamaan soviettihallitus ja kukistamaan sellaiset vanhoilliset johtajat kuin Gompers sekä myös porvarilliset parlamentit.

Martens selitti, että kirje ei ollut tullut hänen kauttaan, mutta lisäsi, että "visseissä olosuhteissa sellainen kirje oli oikeutettu." Kirje oli "sotapropagandaa," hän selitti, lisäten, että "Venäjä on ollut sodassa kaikkien maiden kanssa viime kahden vuoden aikana."

"Mutta Yhdysvallat ei ole julistaneet sotaa Venäjää vastaan, eihän?" kysyi komiteanjäsen, senaattori Brandagee,

"Yhdysvallat tekivät sodan ilman julistusta," vastasi todistaja.

Ellis kiinnitti sitten todistajan huomiota Kolmannen Internationalen kokoukseen Moskovassa maaliskuulla, 1919, "kauan aikaa senjälkeen kun te asetuitte toimeenne." Hän luki Moskovassa laaditun Leninin ja Trotskin allekirjottaman manifestin. Martens sanoi, että häntä "ei liikuttanut", mitä Lenin kirjotti "kommunistisen puolueen jäsenenä," mutta lisäsi persoonallisesti olevansa samaa mieltä Leninin kanssa.

"En tahdo mitään kamoflaasia tämän suhteen," sanoi Martens. "Minä olen kommunisti ja kannatan tämän puolueen periaatteita."

Martens väitti edelleen jyrkästi, että Kolmas Internationale ei ole sama kuin soviettihallitus.

Tämän jälkeen Mr. Ellis esitti neuvosto-hallituksen julistuksen, joka tunnetaan nimellä "asiapaperi n:o 8" ja jossa vakuutetaan, että "Venäjän hallituksen tarkotuksena on saapua kaikkien maiden vasemmistolaisten avuksi, olkoonpa maat sodassa Venäjää vastaan tai ei, ja lahjottaa siihen tarkotukseen kaksi miljoonaa ruplaa."

"Luulen, että tarkotukseen luovutettiin paljoa suurempi summa," sanoi Martens, "Se oli oikeutettua siihen aikaan kun Venäjä oli sodassa. Amerikan hallitus on kuluttanut paljoa suuremman summan vallankumouksen kiihottamiseksi meidän maassamme."

RANSKAN KAIVOSTYÖLÄISET UHKAAVAT YLEISLAKOLLA

Pariisi, helmik. 20 p. — Hiilikaivostyöläisten keskuudessa on synnyttänyt suuressa määrin tyytymättömyyttä parlamentin alahuoneen menettely kun se kieltäytyi hyväksymästä ehdotusta, koskeva kaivostyöläisten eläkettä ja he uhkaavat pikapuoliin tehdä yleislakon.

Jälleen mellakoita puhjennut Saksassa

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 20, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Lontoo, helmik. 20 p. — Amsterdamista lennätetään Exchange lennätinyhtiölle, että Saarin alue Saksassa on julistettu sotatilaan, seurauksena siellä puhjenneista mellakoista.